

Aktivnosti u Bjelovaru u povodu obilježavanja 150 godina rada Hrvatske akademije

U godini obilježavanja 150. obljetnice Hrvatske akademije (1861. – 2011.) pripremljeni su mnogobrojni programi, kako u Zagrebu, središtu Akademije, tako i u znanstvenim i umjetničkim jedinicama izvan njega.

I Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru obilježio je tu važnu obljetnicu krovne znanstvene ustanove hrvatskoga naroda. Spomenut ćemo organizaciju dviju izložbi, manifestaciju *Dani otvorenih vrata Hrvatske akademije* i predavanje akademika Franje Tomića pod nazivom *Stanje i mogućnosti razvoja hrvatske poljoprivrede u vrijeme pristupanja EU*.

Izložba *Izdanja HAZU u fondovima i zbirkama narodnih knjižnica Bjelovarsko-bilogorske županije* otvorena je u Narodnoj knjižnici „Petar Preradović“ u Bjelovaru 6. svibnja 2011., a posjetitelji su je mogli pogledati do 31. svibnja 2011. Izložbu je popratio katalog čiji su autori Vladimir Strugar i Ilija Pejić. Na otvorenju izložbe u ime Hrvatske akademije bio je i govorio o njezinoj povijesti prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, član suradnik Hrvatske akademije i voditelj Zavoda u Bjelovaru.

Naslovnica kataloga *Izdanja HAZU u fondovima i zbirkama narodnih knjižnica Bjelovarsko-bilogorske županije*

U *Katalogu* je opisana povijest Hrvatske akademije s posebnim osvrtom na predsjednike Akademije – od Franje Račkoga do akademika Zvonka Kusića. Kratko je prikazan rad Akademijih razreda i rad Zavoda u Bjelovaru. Središnji je dio prikaz izdanja HAZU koja se nalaze u fondovima i zbirkama narodnih knjižnica Bjelovarsko-bilogorske županije, i to tako da su navedeni neki prošli i današnji članovi pojedinih razreda od Razreda za društvene znanosti do Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju te djela koja je pojedini razred objavio, a nalaze se u fondovima i zbirkama knjižnica naše Županije (Krčelić: *Annuae ili historia 1748-1767.*, *Rad* (JAZU, odnosno HAZU), S. Zimmermann: *Duševni život*, 1932., *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*. Sv.1-23. Obraduje Đuro Daničić, 1880. – 1976., *Časloslov Farnese s minijaturama Julija Klovića*, 2001., i dr.). Zaključuje se da su mnoga Akademijina izdanja ušla u fondove i zbirke knjižnica i čitaonica bjelovarskoga područja. Osim toga iz Bilogore i Podravine potječu i neki akademici, primjerice književnik i filozof Franjo Marković i Stjepan Zimmermann, matematičar Vilko Niče, fizičari Branko Souček i Tomo Bosanac, embriolog Anton Švajger, književni povjesničar Franjo Francev, književnici Ivan Dončević i Goran Tribuson, slikar Edo Murtić, kipar Vojin Bakić i dr.

Naslovnica kataloga *Veliki župani bjelovarski (1872. – 1924./1941. – 1945.)*

Izložba *Veliki župani bjelovarski (1872. – 1924./1941. – 1945.)* pripremljena je u suradnji s Gradskim muzejom Bjelovar i Državnim arhivom Bjelovar u Galeriji „Nasta Rojc“ Gradskog muzeja Bjelovar. Otvorena je 7. lipnja 2011. uoči obilježavanja Dana Bjelovarsko-bilogorske županije, koji se obilježava svake godine 8. lipnja, te je bila dostupna javnosti do 8. srpnja 2011. Izložbu je otvorio prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, član suradnik Akademije i voditelj Zavoda u Bjelovaru.

Tekst *Kataloga* napisao je Željko Karaula, stalni suradnik Zavoda u Bjelovaru, a *Katalog* su uredili Vladimir Strugar i Mladen Medar.

Okosnica su *Kataloga* životopisi šesnaest župana Bjelovarske i Bjelovarsko-križevačke županije i šestorice župana Velike župe Bilogora s osobitim osvrtom na životopis Ivana Trnskog, prvog župana Bjelovarske županije.

Župani Bjelovarske i Bjelovarsko-križevačke županiji bili su: Ivan vitez Trnski (26. srpnja 1871. – 9. ožujka 1872.), Robert Oršić Slavetički (9. travnja 1872. – 15. siječnja 1875.), Ljudevit pl. Raizner (15. svibnja 1875. – 7. listopada 1878.), Lazar Davidović (9. listopada 1878. – 16. travnja 1884.), Budislav Budisavljević pl. Prijedorski (26. travnja 1884. – 28. svibnja 1889.), Radoslav pl. Rubido Zichy (17. lipnja 1889. – 29. listopada 1893.), Milutin pl. Kukuljević Sakcinski (30. listopada 1893. – 6. lipnja 1904.), Teodor Georgiević (24. lipnja 1904. – 22. kolovoza 1910.), Gjuro Dedović (14. prosinca 1910. – 5. siječnja 1914.), Teodor Bošnjak (10. prosinca 1913. – 24. kolovoza 1914.), Vladimir pl. Treščec Borotha Branjski (24. kolovoza 1914. – 27. veljače 1915.), Ladislav pl. Labaš Blaškovečki (5. ožujka 1915. – 21. listopada 1918.), Gavro Gojković (6. studenoga 1918. – 20. veljače 1919.), Matija Lisičar (27. trvanja 1919. – 27. studenoga 1919.), Luka Šoški (15. prosinca 1919. – 6. travnja 1920.), Petar Zrelec (24. travnja 1921. – kraj 1924.).

U vrijeme djelovanja Velike župe Bilogora veliki su župani bili: Ivan Starčević (4. lipnja 1941. – 3. srpnja 1941.), Josip Barišić (28. srpnja 1941. – 13. rujna 1941.), Derviš Omerović (16. rujna 1941. – 28. prosinca 1942.), Vladimir Sabolić (28. prosinca 1942. – travnja 1944.), Krsto Trgovčević (22. svibnja 1944. – 18. rujna 1944.), Ivan Simeon (11. rujna 1944. – kraj rata).

Sljedeća aktivnost Zavoda u Bjelovaru bili su *Dani otvorenih vrata Hrvatske akademije*, čiji je cilj bio javnosti otvoriti prostore Zavoda i prezentirati joj rezultate rada. Zavod u Bjelovaru pripremio je 29. studenoga 2011. konferenciju za medije te predstavio vlastiti rad od početka djelovanja 2006. do 2011. godine.

Naslovnica radnog teksta *Dani otvorenih vrata* (2011.)

U vrijeme prije referendumu o ulasku Hrvatske u Europsku uniju, a s obzirom na to da je Bjelovarsko-bilogorska županija razvojno orijentirana poljoprivredi, Zavod je organizirao 24. listopada 2011. predavanje akademika Franje Tomića pod nazivom *Stanje i mogućnosti razvoja hrvatske poljoprivrede u vrijeme pristupanja EU*. U nazočnosti čelnika Grada Bjelovara, Bjelovarsko-bilogorske županije i stručnjaka koji se bave poljoprivredom, okupljenima je pozdravne riječi uputio prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, član suradnik i voditelj Zavoda u Bjelovaru.

Akademik Tomić istaknuo je da je poljoprivreda u Europskoj uniji, kao i u Hrvatskoj, jedna od glavnih sastavnica gospodarstva. Hrvatska pred ulazak u Europsku uniju ima više problema. Svakako treba reći da nema ustaljenu strategiju razvoja poljoprivrede. Iako se u poljoprivredu puno ulaže (od 2000. oko 24 milijarde kuna) i postoje dobri uvjeti za njezin razvoj, u posljednjih sedamnaest godina još uvijek uvozimo hranu, zemljišne se površine ne obrađuju odgovarajuće (npr. u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji 53.286 ha) i nedovoljno se navodnjavaju (svoga oko 1% u Hrvatskoj, u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji 0,3%, a u Europi oko 13%). Problemi su u poljoprivredi veliki, ali se u toj gospodarskoj grani može i najviše učiniti, ista-

knuo je akademik Tomić. Stoga je potrebno okrupnjavati gospodarstva i proizvodne površine, povećavati obradive površine i održavati njihovu uredenost te povećavati postotak navodnjavanja površina. Posebno je važno urediti sustav potpora u poljoprivredi znajući da Europska unija potiče stvaranje poljoprivrednih imanja veličine 80 ha i većih te proizvodnju 17 strateških proizvoda, dok Hrvatska daje potporu za 217 proizvoda. Poljoprivreda treba težiti tomu da se dođe do strateških (konkurentnih) proizvoda. Kako to postići? Bitne su sljedeće mjere: regionalizacija, poticanje ekološke proizvodnje i proizvodnje biogoriva, plasiranje na tržište autohtonih ili tradicijskih proizvoda, uređenje sustava slobodnoga tržišta (onemogućivanjem „sivog tržišta“) te organiziranje formalnog i neformalnog obrazovanja za poljoprivredu.

Prof. dr. sc. Vladimir Strugar, Bjelovar